

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2833

Vragen van de leden **Gerkens en De Wit** (beiden SP) aan de minister van Justitie over *het gebrek aan financieel-economische kennis bij het Openbaar Ministerie*. (Ingezonden 1 mei 2009)

1

Kent u het bericht «Bankiers in de rij voor werk bij Openbaar Ministerie»?¹ Wat is uw reactie op de uitspraken van de voorzitter van het College van procureurs-generaal dat de zaken bij het aanpakken van economische misdrijven niet op orde zijn, dat de capaciteit bij politie en justitie beperkt is dat de pakkans laag is en de straffen niet afschrikwekkend zijn?

2

Wat gaat u doen aan deze roep van de voorzitter van het College van procureurs-generaal om meer financieel-economische kennis en ervaring? Wat is er de laatste jaren al bereikt op dit gebied? Welke maatregelen gaat u nemen om de financieel-economische kennis bij het Openbaar Ministerie verder te vergroten?

3

Hoe verklaart u dat er in 2008 voor 100 miljoen euro aan ontnemingen is opgelegd en dat er slechts 23 miljoen daadwerkelijk is geïncasseerd? Ziet u mogelijkheden dit bedrag dat

uiteindelijk geïncasseerd wordt te laten stijgen?

4

Deelt u de mening van de voorzitter van het College van procureurs-generaal dat de dekkingsgraad van het conservatoir beslag laag is, nu deze slechts 15% bedraagt? Zo ja, wat gaat u daar aan doen?

¹ De Telegraaf, 28 april 2009
http://www.telegraaf.nl/binnenland/3806775/___Bankiers_in_de_rij_voor_werk_bij_OM_.html

Antwoord

Antwoord van minister **Hirsch Ballin** (Justitie) (ontvangen 4 juni 2009) Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2008–2009, nr. 2757

1

Ja. De voorzitter van het College heeft bij de presentatie van het jaarbericht 2008 van het OM een signaal afgegeven dat de bestrijding van financieel-economische criminaliteit weerbarstig is, aangezien het gaat om complexe materie die bijzondere expertise en veel menskracht vergt bij OM en opsporingsdiensten. Tevens vraagt de voorzitter aandacht voor de ernst van financieel-economische criminaliteit. De samenleving moet zich rekenschap geven van de gevolgen van financieel-economische criminaliteit. Daarbij gaat het niet

alleen om de directe schade voor gedupeerden, maar ook om de maatschappelijke schade voor het vertrouwen van consument en bedrijfsleven in een veilig en betrouwbaar handelen betalingsverkeer. Die analyse onderschrijf ik.

2

In 2008 is door het Openbaar Ministerie (OM) een intensiveringsprogramma gestart, dat voorziet in kwalitatieve en kwantitatieve versterking van de aanpak van financieel-economische criminaliteit. In dit kader vindt capacitaire uitbreiding plaats van het Functioneel Parket, het Bureau Ontnemingswetgeving OM (BOOM), de parketten die het gezag voeren over de bovenregionale recherche, en de aan deze parketten verbonden fraudemeldpunten. Hierdoor kan het OM er beter voor zorgen dat de juiste zaken bij het OM binnenkomen en dat deze ook beter worden afgedaan. Ten behoeve van de versterking van de expertise van het OM is het bestaande opleidingsprogramma voor de aanpak van fraude geactualiseerd. Naast de scholing van huidige medewerkers richt het OM zich in de werving en selectie van nieuwe officieren van justitie in het bijzonder op juristen met financieel-economische kennis en ervaring.

Daarnaast is het Vastgoed Intelligence Centre (VIC) opgericht, een samenwerkingsverband van OM, de FIOD-ECD en de Belastingdienst. Het gaat hier om mogelijke fraude bij vastgoedtransacties. Het VIC vergaart informatie uit diverse bronnen en maakt op basis daarvan analyses ten behoeve van strafzaken. Verder wordt in zogeheten proeftuinen rond concrete strafzaken geëxperimenteerd met innovatieve opsporingsmethoden. Tevens wordt in elke proeftuin, in samenwerking met andere overheden, een zogeheten barrièremodel ontwikkeld. Daarbij wordt voor elke stap die een crimineel moet zetten om uiteindelijk het delict te kunnen plegen afgesproken welke partij wanneer preventief en repressief optreedt.

3 en 4

Het bedrag van 100 miljoen euro betreft uitspraken in eerste aanleg bij de rechtbank. Het duurt daarna vaak nog een aantal jaren voordat de ontnemingsmaatregel onherroepelijk is, omdat in veel gevallen hoger beroep ingesteld wordt. Het opgelegde bedrag kan in hoger beroep lager uitvallen. Pas indien de maatregel onherroepelijk is, evenals de strafzaak, kan het Centraal Justitieel Incasso Bureau overgaan tot incasso. Er is dus tevens sprake van een naïjleffect.

Voorts zijn er mogelijkheden het bedrag dat uiteindelijk geïncasseerd wordt te laten stijgen.

Voor een succesvolle incasso is het van belang dat ontnemingsmaatregelen zo veel mogelijk gedekt worden door conservatoir beslag. Het deel van de toegewezen vorderingen dat wordt gedekt door conservatoir beslag, ligt tegenwoordig op een wat hoger niveau dan enkele jaren geleden: 15% versus 12%. Dit is echter nog steeds te laag. De dekkingsgraad kan worden verhoogd door vaker in opsporingsonderzoeken naast het rechercheren op het gronddelict tevens het daarmee vergaarde crimineel vermogen te traceren en hierop conservatoir beslag te leggen. De afgelopen jaren is geïnvesteerd in versterking van het Bureau Ontnemingswetgeving OM, onder meer door uitbreiding van het aantal vermogenstraceerders. Dit heeft ertoe geleid dat het OM op dit moment ongeveer 550 miljoen euro aan conservatoir beslag beheert. Dit biedt een goede basis voor een verdere

stijging van de ontnemingsincasso. Overigens leert zoals gezegd de ervaring dat een ontnemingsprocedure vaak pas na een aantal jaren uitmondt in een onherroepelijke rechterlijke uitspraak, waarna tot incasso kan worden overgegaan. Het thans gelegde conservatoir beslag zal dus pas over enige tijd daadwerkelijk kunnen worden ontnomen. Naast de inspanningen van het OM vergt een intensivering van het afnemen van crimineel vermogen ook een uitbreiding van expertise en menskracht bij de opsporingsdiensten, zoals in het programma Financieel Economische Criminaliteit (FinEC) nader wordt uitgewerkt voor de Nederlandse politie.